

Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ κληρὸς ἀπολαύει μεγίστης ὑπολήψεως ἐν Ῥωσσίᾳ, καὶ οὐδεὶς δικαιούται νὰ προσβάλλῃ κληρικόν. Ἐπίσης δὲ μεγάλης ὑπολήψεως ἀπολαύουσιν ἐν Ῥωσσίᾳ οἱ διδάσκαλοι καὶ ἐν γένει ἡ τάξις τῶν λογίων, καθότι ἐν αὐτῇ περισσοτέρα σημασία δίδεται εἰς τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν παρὰ εἰς τὸν πλοῦτον, ὡς δυστυχῶς γίνεται ἀλλοχοῦ.

Ἐν Πετροπόλει, Σεπτέμβριος τοῦ 1898.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΙΓΓΛΕΣΗΣ

Ἡ ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

ΤΑΝ κατὰ Μάρτιον τοῦ 1897 ἐρρίφθη τὸ πρῶτον ἡ ἰδέα τοῦ διορισμοῦ τοῦ πρίγκηπος Γεωργίου ὡς ἡγεμόνος τῆς Κρήτης, ὁ ὕστεριχός καὶ φρενόληπτος πατριωτισμός τῶν Ἀθηναίων ἐξεμάνη καὶ μονοῦ ὡς ἐπιβουλὴν κατὰ τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος ἐχαρακτήρισε τὸ πρᾶγμα. Καὶ ἐπῆλθον ἔκτοτε ἀλλεπάλληλοι αἱ κατόπιν πολιτικαὶ καὶ πο-

λεμικῇ ἀφροσύνῃ, τὰ αἵτη, αἱ δοκιμασίαι καὶ αἱ καταστροφαί. Βαθμῆδὸν τὰ πνεύματα συνῆλθον ἐκ τῆς πατριωτικῆς παραζάλης καὶ κατενόηθη πόσα ἠθικὰ καὶ ὕλικά ὠφέλη θὰ ἡδύνατο νὰ ἀποκριμίσῃ ἡ Ἑλλὰς ἐάν, ἀντὶ νὰ ἀντιμετωπισθῇ δονικῶς καθ' ὅλης τῆς συνησπισμένης Εὐρώπης, ἀπεδέχετο ὡς τὴν μόνην ἐλληνικωτέραν λύσιν τοῦ κρητικοῦ ζητήματος τὴν ὑπὸ τὸν πρίγκηπα Γεώργιον αὐτόνομον ἡγεμονίαν τῆς πολυπαθοῦς νήσου.

Ἐν τούτοις ὁ διορισμὸς ἡγεμόνος ἐν Κρήτῃ ἐκ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου τῆς Ἑλλάδος, ὅστις τείνει ἤδη νὰ λάβῃ σάρκα καὶ ὅστ᾽, καὶ ὃν μόνον οἱ ἐκ τῆς φιλοπολέμου μέθης παραπαίοντες Ἀθηναῖοι εἶχον τὴν ἀφροσύνην ν' ἀποστέξωσιν ἀφ' ἐνὸς καὶ ὁ Σουλτάνος τὸ συμφέρον νὰ ὑπεκφύγῃ ἐξ ἄλλου, εἶνε ἰδέα πολὺ προγενεστέρως ὑποβληθεῖσα καὶ μελετηθεῖσα, ἀνήκουσα δ' ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν πρωτοβουλίαν Ἑλλήνων, ὃν κατὰ χρονολογικὸν καθῆκον παρουσιάζομεν εἰς τοὺς ἀναγνώσττας τοῦ «Ἡμερολογίου».

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1896 ἐν Βρυξέλλαις ὁ ἐκ Λευκωσίας τῆς Κύπρου διδάκτωρ τῶν Διπλωματικῶν Ἐπιστημῶν κ. Νέαρχος Φυσεντσίδης, καθ' ὃν χρόνον ἡ διευθέτησις τοῦ κρητικοῦ ζητήματος εἰς μάτην ἀψησχόλει τὰ ἀνακταθούλια καὶ τὰς κυβερνήσεις τῆς Εὐρώπης, οὐδεμιᾶς λύσεως θεωρουμένης ἐφικτῆς καὶ ἱκανοποιούσης τὸσα ποικίλα καὶ ἀλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα, ἔσχε τὴν εὐτυχῇ ἔμπνευσιν διὰ μακροῦ καὶ ὥραιου ὑπομνήματος, μεστοῦ ἀδρῶν ἐπιχειρημάτων, νὰ ὑποδείξῃ ὡς τὴν μόνην προσωρινῶς δυνατὴν καὶ τελεσφόρον λύσιν τὴν αὐτόνομον ἡγεμονίαν τῆς νήσου ὑπὸ ἡγεμόνα βασιλοπάιδα τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ὑπόμνημα τοῦτο, γαλλιστὶ συντεταγμένον καὶ εἰς πολλὰς ἐκατοστύχας ἀντιτύπων ἐκτυπωθέν, τὸ ὁποῖον λυπούμεθα ὅτι δι' ἑλλειψιν γώρου ἀδυνατουμένου ἀτυχῶς νὰ παραθέσωμεν, ἀπεστάλη πρὸς ὅλους τοὺς ὑπουργοὺς τῶν ἐξωτερικῶν, τοὺς διπλωμάτας, τοὺς ἀπαρτίζοντας τὰ συμβούλια τῶν ἐπικρατειῶν, τὰ Ἰνστιτούτα τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου, τοὺς ἐξέχοντας νομομαθεῖς καὶ νομοδιδασκάλους καὶ τὰς σημαινούσας ἐφημερίδας τῶν δύο κόσμων.

Ἡ ὑπόδοχὴ αὐτοῦ ἔτυχε γενικῆς ἐπιδοκιμασίας καὶ ὑποστηρίξεως. Ὁ διαπρεπὴς ἄγγλος Felix Monchelés, πρόεδρος τῆς ἐν Λονδίνῳ Ἑταιρίας τῆς εἰρήνης καὶ τῆς διεθνοῦς δικαιοσύνης, ἐνεργήσας ἐκθύμως τὴν μεταγλώττισιν αὐτοῦ καὶ εἰς ἄλλας εὐρωπαϊκὰς γλώσσας τῇ φροντίδι τοῦ ἐν Βέρνη τῆς Ἑλβετίας Γραφείου τῆς Κεντρικῆς Ἑταιρίας, καὶ τὴν ἀπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης διανομὴν αὐτοῦ, προσέδωκεν οὕτως ἐπίσημον χαρακτῆρα εἰς τὸ ἐν λόγῳ ὑπόμνημα, τυχὼν ἔκτοτε μοναδικῆς ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ δημοσιότητος.

Οἱ ἐπισημότεροι τῶν ἀπανταχοῦ σοφῶν, εἰς οὓς ἀπηύθυνε σὺν τῷ ὑπομνήματι καὶ ἔκκλησιν θερμὴν ὁ κ. Φυσεντσίδης, τὸ ἐπεκρότησαν ἀνεπιφυλάκτως. Μεταξὺ αὐτῶν συγκαταλέγονται καὶ ὁ γηραιὸς Γλάδστων τῆς Ἀγγλίας, οἱ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας κόμης de Fronqueville, Frederice Passy, οἱ διάσημοι δημοσιολόγοι καὶ ἔξοχοι καθηγηταὶ Fodéré καὶ Westtale, οἱ ἰδιαίτεροι τοῦ Τσάρου Σύμβουλοι de Martens καὶ Kamarowsky, καὶ πλείσται ἄλλαι παγκοσμίου φήμης καὶ ἐπιβάλλοντος κύρους προσωπικότητες, αἵτινες ἔσπευσαν νὰ συγχαρῶσιν ἰδιογράφως τὸν Ἑλληνα ὑπομνηματογράφον, τὸνσχόντα τὴν εὐτυχὴ πρωτοβουλίαν. Τὸ δὲ Ἰνστιτούτον τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου, ἐν ᾧ παρακάθηνται οἱ πρυτάνεις τῶν διπλωματῶν, γερουσιαστῶν, νομοδιδασκάλων καὶ πολιτευτῶν τῆς Εὐρώπης, κατηνάλωσε περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου τοῦ 1896 ὁλόκληρον συνεδρίαν χάριν αὐτοῦ, καθ' ἣν ἐκθύμως ὑπεστηρίχθη τὸ Κρητικὸν ζήτημα, κατὰ τὴν θέσιν, ἣν τῷ ἔδιδε τὸ ὑπόμνημα.

Οὕτως, ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Φυσεντσίδου τὸ πρῶτον ὑποδειχθεῖσα λύσις, τυχοῦσα τοιαύτης καταπληκτικῆς δημοσιότητος καὶ τεθεῖσα ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, κατέστη διεθνοῦς ἐνδιαφέροντος καὶ παγκοίνου εὐχῆς, δὲν ἐβράδυναν δ' ἔκτοτε τὰ ἀνακτοβούλια καὶ ἡ ἐπίσημος Εὐρώπη νὰ ἐπιληφθῶσι σοβαρῶς αὐτοῦ καὶ νὰ ὑποδεξῶσι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Πύλιν.

Ὁ κ. Φυσεντσίδης νεώτατος πολὺ κατῆλθεν εἰς Ἑλλάδα ὡς ἐβελοντής εἰς τὸν ἐλληνικὸν στρατὸν κατὰ τὴν ἐπιστράτευσιν τοῦ 1885 πληρωθεὶς δις εἰς τὰς γνωστὰς παρὰ τὴν μεθόριον συμπλοκάς καὶ διακριθεὶς ἐπὶ στρατιωτικαῖς ἀρεταῖς, πρὸς τελειοποίησιν τῶν ὁποίων ἀπῆλθεν εἰς Βελγικὴν καὶ ἐξεπαιδεύθη, διαπρέψας εἰς τὴν ἀνωτάτην Σχολὴν τῶν Γενικῶν Ἐπιτελῶν. Κατὰ τὴν αὐτόθι διαμονὴν του προήχθη εἰς ἀνθυπασπιστὴν καὶ ἀνθυπολοχαγόν, μὲ τὸν βαθμὸν δὲ τοῦτον ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας ὑπηρέτησεν ἐπὶ πεντάμηνον, ὅποτε ἀπεδήμησε καὶ πάλιν εἰς Ἑσπερίαν χάριν εὐρυτέρων μελετῶν, ἐκεῖθεν δὲ ὑπέβαλε τὴν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ του παραίτησιν. Ἐπιδοθεὶς δὲ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν Νομικῶν καὶ Πολιτικῶν ἐπιστημῶν, μετὰ πενταετῇ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Σουβαὶν φοίτησιν ἀνηγορεύθη διαδοχικῶς διδιδάκτωρ εἰς ἀμφοτέραις, τῆς ἐναισίμου αὐτοῦ διατριβῆς τυχούσης τοῦ πρώτου βαθμοῦ καὶ ὑποβληθείσης εἴτα εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Παρισίων ὑπὸ τοῦ ἀκαδημαίκοῦ Fr Passy. Ἄν καὶ νεώτατος δὲν ἔπαυσεν ἀνενδότως ἐργαζόμενος. Πλείστος ὅσας ἐμβριθεῖς πολιτειακὰς πραγματείας ἐδημοσίευσεν εἰς εὐρωπαϊκὰ καὶ ἐλληνικὰ φύλλα. Τὸ τελευταῖον ὅμως ἔργον αὐτοῦ «Ἡ Διεθνὴς Διαιτησία καὶ ἡ ἀποκατάστασις Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας» ὑπῆρξεν ἔργον μεγάλης ἐπιστη-

μονικῆς ἀξίας, χάριν τοῦ ὁποίου ὁ συγγραφεὺς ἔτυχεν ἐγκαρδίου ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ ὑποδοχῆς. Τὸ δημοσίευμα τοῦτο ὡς καὶ τὸ περὶ τοῦ κρητικοῦ ζητήματος ὑπόμνημα, γαλλιστὶ συνταχθέντα, ἐπαγίωσαν τὴν εὐρωπαϊκὴν φήμην τοῦ ἑλλήνος ἐπιστήμονος καὶ συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ κληθῇ ὑπὸ τοῦ τύπου μέγας πατριώτης.

Ἔχομεν πεποιθήσιν ὅτι οἱ ἀπανταχοῦ ἀναγνώσται καὶ φίλοι τοῦ «Ἡμερολογίου» μετ' εὐχαριστήσεως θὰ συναντήσωσι τὴν συμπαθῆ καὶ νοήμονα φυσιογνωμίαν τοῦ κυρίου πατριώτου, εἰς ὃν πρῶτον, ὡς ἰδέα καὶ ἔμπνευσις, ὀφείλεται ἡ διὰ τοῦ διορισμοῦ ἑλλήνος βασιλόπαιδος ἐκ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας ὡς ἡγεμόνος ἐν Κρήτῃ διευθέτησις τοῦ πολυπλάγχτου καὶ τοσαύτας θυσίας στοιχίζοντος οὐ μόνον εἰς τὸν κρητικὸν λαὸν καὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ εἰς ἅπασαν τὴν Εὐρώπην, κρητικοῦ ζητήματος.

Ἀθῆναι, 25 Ὀκτωβρίου 1898.

ΤΟ ΠΟΥΛΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΓΙΑ πές μου πόθεν ἔρχεσαι
 πουλι τάξιδεμένο,
 κ' ἔχεις καμμένα τὰ φτερά,
 τὰ πόδια ματωμένα ;
 Μὴν πέρασες ἀπὸ φωτιά
 κ' ἔκαψες τὰ φτερά σου ;
 μὴν κάθησες σὲ μακελλεῖο
 καὶ μάτωσες τὰ πόδια ;
 Καὶ τὸ πουλι ἀποκρίθηκε :
 — Εἶμαι πουλι τῆς Κρήτης.